

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Cesarjeva obsodba duhovniškega politikovanja.

Bosanski nadškof Stadler je dobil te dni iz cesarjeve kabinete pisarne pismo, s katerim se mu po naročilu cesarja samega izreka ostra graja, da se je na katoliškem shodu v Zagrebu izrekel za združenje Bosne in Hercegovine s kraljevino Hrvatsko.

To pismo je obudilo veliko senzacijo, in nasprotniki jugoslovanskih narodnih in političnih prizadevanj si prizadevajo na vse načine, da bi se to pismo tolmačilo tako, kakor da se je ž njim obsodilo načelo, ki je nadškof Stadler izrazil, kakor da so se ž njim obsodili in pokopali tisti ideali, ki jih razen Hrvatov goje tudi Slovenci.

Združenje Bosne in Hercegovine s kraljevino Hrvatsko, za katero se poganjamo Hrvatje in Slovenci na podlagi hrvatskega državnega prava, je politično vprašanje, ki se tudi s pismi iz cesarjeve kabinete pisarne ne da spraviti iz sveta, kakor se s podobnimi izjavami ni dalo zadušiti italijansko in madjarsko, poljsko in češko vprašanje.

Sicer pa smo bili že v soboto v položaju pojasniti, da se pismo cesarske kabinete pisarne krivo tolmači. S tem pismom se ta hrvatsko-slovenski ideal, naj se Bosna in Hercegovina združita s kraljevino Hrvatsko, ni obsodil in ni nameraval obsoditi. Obsodilo se je ž njim samo to, da se je nadškof dr. Stadler javno in o slovesni priliki izrekel za to združenje, ker se je odgovorna vlada ustrašila, da bi zamogla ta Stadlerjeva izjava provzročiti monarhije prav neljube sitnosti. Vprašanje o državno-pravni pripadnosti Bosne in Hercegovine visi danes še v zraku in spada mej najkočljivejše zadeve, ki se tičejo naše države. Dejanski pripadati okupirani deželi k Avstriji, pravno pa sta še danes del turškega cesarstva; dejanski vladar je cesar Franc Jožef I., pravni suveren teh dežel pa je še vedno turški sultan.

Avstrijska vlada bi gotovo rada na-

redila konec tej negotovosti, ali v to je treba privoljenja tistih velevlasti, ki so podpisale berolinsko pogodbo. Tega privoljenja pa danes ni dobiti. Italija je že svoj čas zagrozila z okupiranjem Albanije, če bi naša država inkorporirala Bosno in Hercegovino, sicer pa tudi privoljenja Rusije ni dobiti, saj je znano, da je pokojni ruski car Hercegovino obljubil Črni gori in sploh ne mara dopustiti, da bi Avstrija posegla na Balkan.

Naravno je torej, da se avstrijska vlada ogiblje vsemu, kar bi kazalo, da hoče sprožiti bosensko vprašanje, da hoče sedanje provizorne razmere premeniti v definitivne, saj bi vsak tak poskus imel gotovo diplomatične posledice, če ne že drugih. Izjava nadškofa Stadlerja, če bi ostala neprerekana, pa bi se prav lahko tako tolmačila, zakaj nadškof je oficijalna oseba, in je kot načelnik katoliške cerkve v okupiranih deželah zaupnik vlade. Stadlerju je bila izrečena graja za njegovo izjavo, da se tako pokaže velevlasti, podpisanim na berolinskem protokolu, da cesarska vlada ne misli sprožiti vprašanja o inkorporaciji Bosne in Hercegovine.

Ni dvoma, da se je hotelo s pismom iz kabinete pisarne doseči tudi še drug namen, namreč hotelo se je pokazati duhovščini sploh, da cesar ne odobrava duhovniškega vtikanja v posvetne politične zadeve.

V grajalnem pismu nadškofu Stadlerju se po cesarjevem naročilu naravnost naglašja, da politična vprašanja duhovščino nič ne brigajo, da leže izven duhovniškega poklica in da naj se duhovniki v svojih govorih in dejanjih ne udeležujejo političnih zadev.

Cesar je torej govoril in naš verni, bogaboječi cesar, velikodušni podpornik katoliške cerkve, plemeniti zaščitnik rimskega papeža je duhovščini zaklical v najnemilostnejši obliki, da se je posvetne zadeve nič ne tičejo; cesar je obsodil duhovniško poli-

tiziranje tako ostro, kakor še nikdar, ter zapodil duhovščino tja kamor spada, — v cerkev.

Cesarjevih besed ni umevati tako, kakor bi hotel cesar duhovščini odrekati njene državljanske pravice. Vsak duhovnik ima pravico, se baviti s političnimi zadevami. To pravico pa ima kot državljan, ne kot duhovnik. Vsakemu človeku nalaga njegova služba gotove obzire in kakor ne sme politični uradnik ali sodnik zlorabljati svoje službe, svojega uradniškega vpliva v politične namene, tako bi ga tudi ne smel duhovnik. Kot človek in državljan vživa duhovnik tiste pravice, kakor vsak drugi, kot duhovnik pa spada v cerkev in ga politične zadeve čisto nič ne brigajo.

In dobro je, da je to presvetli naš vladar enkrat tako jasno in določno povedal, zakaj ni je na svetu države, kjer bi se duhovščina kot taka v toliki meri vtikala v politične zadeve ko pri nas. Ta „Hexensabbath“, ki se je priredil pod imenom katoliškega shoda v Ljubljani, in kjer je naš škof divjal, kakor da je božjasten, nam je to prav očitno pokazal. Pri nas je premnogo duhovnikov, ki leco in spovednico zlorabljajo v politično ščuvanje, škof izdaja politična pastirska pisma, duhovščina se z malimi izjemami ne bavi z ničemer drugim, kakor s politično agitacijo, s političnimi zadevami, ki po cesarjevih besedah leže izven duhovniškega poklica, ki po cesarjevih besedah duhovščino nič ne brigajo.

Ne vemo, kako bodo cesarjeve besede vplivale na našo duhovščino, in kako se bo ta duhovščina v prihodnje ravnala, ali že to, da se je izvedela cesarjeva obsodba duhovniškega politikovanja, je samo ob sebi pojav, ki se mora z radostjo pozdraviti, ker vsi javni interesi kar kriče, da naj se že vse meje presežajoča duhovniška politična agitacija zajezi. V cerkev nazaj je zaklical cesar; zdaj bomo videli, če bodo škof Jeglič in njegovi duhovniki cesarja ubogali in se cesarju pokorili.

Volilni shod v Ribnici

dne 9. septembra 1900.

(Dalje.)

Predbaciva se nam dalje večkrat slabo gospodarstvo z deželnim premoženjem in celo zapravljivost, nasprotno pa, da nimamo srca za kmetijski stan. Narodna stranka je v neštetihi slučajih glasovala in govorila za razne podpore kmetiskemu prebivalstvu. Deželna potrebščina je narasla od leta 1888, za blizo 600.000 gld. ter znaša letos okroglo 1.500.000 gld. Stroški so najbolj narasli pri šolstvu, cestah in drugih običjih, pri dohodelnih napravah, za deželno kulturo in melioracije. Naše ljudsko šolstvo se je v poslednjih 30. letih lepo razvilo, a še nismo pri koncu. Stane nas sedaj okoli 500.000 gld. na leto. Ti stroški niso zavrnjeni, vsaj je posebno vam, ki pridete mej svet, znano, da je nevednost najdražja. V letošnji deželni proračun se je mej drugim postavila potrebščina:

za pouk, omiko in umetnost	574.000 gld.
za dohodelne naprave	268.000 »
za dež. kulturo in melioracije	140.000 »
za občila	106.500 »

Največ nas je stala deželna bolnica, okoli 700.000 gld., mnogo več, kakor se je spočetka mislilo. A ti stroški so bili neizogibni, izdali so se za najrevnejše mej revnimi. Staro bolnišnico je bil podrl potres, zidati smo morali novo, ako nismo hoteli ubogih bolnikov na ceste metati. O tem so bile jedine vse stranke v deželnem zboru. V deželni bolnici, ki je res vzorno urejena, najde prostor vsak revež. Pomislite toraj, koliko se danes izda za navedene reči, ki so v prvi vrsti namenjene prebivalstvu na kmetih, in kako malo se je pred leti storilo v tem oziru in pride od vseh teh stroškov okoli tretjino na Ljubljano.

Vprašanje nastane še, kako se pa pokrivajo tako močno narasli stroški, in kako je z deželnimi nakladami?

Navzlic ogromno narasli deželni po-

LISTEK.

Slovensko umetniško društvo.

Poročilo g. tajnika Gangla na II. rednem občnem zboru 15. t. m.

Slavni zbor!

Kot t. č. tajniku „Slov. umetniškega društva“ mi je čast, poročati slavnemu zboru o delovanju odborov, kateremu ste na lanskem občnem zboru, ki se je vršil na tem mestu dne 27. julija, poverili društveno vodstvo.

To poročilo mi je toliko lažja naloga, ker imam sladko zavest, da se je odbor pri vsem svojem početju opiral na društvena pravila ter je imel zlasti njih drugi odstavek vedno pred očmi. In lahko trdim, da kolikor je mlademu društvu, ki obstoja še le dobro leto dni, mogoče storiti, to je storilo naše „Slovensko umetniško društvo“.

Precej ob ustanovitvi se je poprijelo vztrajnega delovanja, da dožene svoj smoter. Znano Vam je, častita gospoda, da je stalo ob zibel našega društva grdo sovraštvo, ki bi ga rado ugonobilo takoj v početku, ko se je bila zbudila med nekaterimi literarnimi in umetniškimi krogi ljubljanskimi plemeniti misel, da je treba slovenskim umetnikom, bodisi slikarjem, ki-

parjem, pisateljem, pesnikom, igralcem ali arhitektom, iz kratka: umetnikom sploh — društva, so zagnali gotovi ljudje silen hrup, in njih časopisje ni baš s prijaznimi in izbranimi izrazi obkladalo one, ki so se zavzeli za ustanovitev našega društva. Z nekakšno posebno strastjo so ruvali tiho in javno, odkrito in zavratno proti društvu, ki je za povzdigo naše slovenske umetnosti sploh vitalnega pomena. Značilno je izmed drugih raznoterosti in mnogoterosti n. pr. to, da ni hotel neki ljubljanski list priobčiti vabila na naš lanski prvi občni zbor, ko smo mu hoteli inserat pošteno plačati!

In kulturni zgodovinar slovenski ne bo smel pozabiti tega, da se je delalo proti slovenskemu umetniškemu društvu tako, kakor da se ustanavlja družba ateistov.

Navzlic vsemu temu smo ustanovili svoje društvo, smo mu pridobili členov in prijateljev, in danes, ko je odboru polagati račun slavnemu zboru, stojimo na stališču, da rečemo lahko v polni zavesti: Prvo leto našega društvenega življenja je minilo, a ob njega završetku lahko pokažemo slovenskemu svetu, da je naše društvo pošteno in krepko živelo, da je pa tudi pošteno in krepko delalo!

Ne bom Vas, gospoda slavna, dolgočasil s ponavljanjem tega, kar Vam je znano o delovanju in o uspehih slovenskega umetniškega društva. To Vam je

znano: nekaterim, ki so — bivajoči v Ljubljani — bili sami deležni tega, a ostalim, ki so o tem brali v „Slovenskem Narodu“, kateri — to bodi rečeno s poudarkom — je bil ves čas od ustanovitve našega društva pa do današnjega dne njega vrl podpornik, zagovornik in pospeševalec.

Iz teh poročil torej ste lahko posneli, da je bilo odboru vedno le do tega, da izvršuje društvo svoj namen, in da se čim bolj približuje svojemu smotru. Društvena pravila govoré, da je smoter društva a) pospeševanje slovenske umetnosti sploh, prirejanje slikarskih, kiparskih in drugih razstav, bodisi samo domačih, bodisi slovenskih ali neslovenskih umotvorov, podpiranje mladih talentov in končno izvrševanje vseh po zakonu dovoljenih shodnih pravic; b) varovanje umetniških pravic svojih členov, gojenje družabnosti, prirejanje zabav in poučnih predavanj, izdajanje reprodukcij, knjig, brošur in tiskovin sploh; c) sklepanje zvez z inozemskimi umetniškimi društvi in posredovanje med slovenskimi umetniki in odbori mednarodnih razstav.

Velik, obsežen, idealen smoter! Da bi društvo vse to doseglo v enem letu, je absolutno nemogoče. Tu je dela za desetletja dovolj, tu je dela za obilico mladih, svežih močij!

Ali naše društvo je doseglo v tem prvem letu svojega, v boju vzniklega živ-

ljenja vendarle jako mnogo! Danes opoldne gospoda moja, bo otvorjena prva slovenska umetniška razstava. In slovenskemu narodu bo naše društvo postavilo pred zavzete oči to, kar ste ustvarili po tistih in ponižnih svojih domovanjih lepega, velikega in resnično umetniškega, vi slovenski umetniki! Da ni prireditve umetniške in to prve razstave malenkost, to je pač vsakemu jasno in umljivo. Bilo je to mogoče samo društvu, ki mu plove po žilah življenska moč, in ki ga prešinja energija in vztrajnost. Nadalje je začelo naše društvo takoj z gojenjem družabnosti, s prirejanjem zabav in poučnih predavanj. Jour-fixi slovenskega umetniškega društva so vsem v najprijetnejšem spominu. Začeli smo ž njimi v Auerjevi gostilnici, ali kmalu so bili prostori tamkaj tesni tako, da smo se morali preseliti v „Narodni dom“. Tu, vsako sredo v zimski in pomladni dobi, so objemali ti prostori velik, slikovit venec dobrih, veselih in zabavnih ljudi. Za zabavo so skrbeli bodisi s petjem, igranjem ali deklamovanjem tele dame: gospa in gospica Gerbičeva, gospa Inemannova, gospa Danilova, gospa Polakova, gospa Hlavčakova, gospa Housova, gospice Carneri, Nošmi, E. Noll, A. Lapajne in Vračko ter gg. Inemann, Noll, Cinner, Deyl, Danilo, Housa, Juneč, Prochaska, Vedral, Pestkowski, Desari in Lebeda. Predavali pa so je.

trebščini se deželne naklade na direktno davke niso znižale.

Državni in deželni proračuni nam kažejo, da indirektni davki^{*)} rasejo vedno bolj in bolj, pada pa posebno zemljiški davek. Vsak davek je manj ali bolj neprijeten, a mora biti. Nerazumno visok je v Avstriji posebno hišno najemninski davek. Po uradnih izkazih je znašal zemljiški davek v okroglih številkah:

leta 1869.	867.800 gld.
» 1880.	850.300 »
» 1888.	632.100 »
» 1898. pa samo	486.000 »

Deželne naklade pa so znašale v teh letih:

leta 1869. — 40% ali skupaj	347.000 gld.
» 1880. — 58% » »	493.000 »
» 1888. — 44% » »	278.000 »
» 1898. — 40% » »	194.000 »

Od leta 1880. do 1898. se je tedaj zemljiški davek na Kranjskem znižal za 364.000 gld. in deželne naklade za 18% ali skupaj za okroglo 300.000 gld. od l. 1888. pa za 84.000 gld. Jaz nisem nikakor navel teh števil, kakor da bi hotel dokazati, da kmetovalec plačuje premalo zemljiškega davka. Hotel sem le konstatovati, da se je to zgodilo, kar je tudi opravičeno. Zakaj? Zato, ker je znano, da posestva žedalje manj nosijo in more le še tisti kmet izhajati, kdor dela sam s svojo družino. Delavci in posli so od leta do leta dražji, poljski pridelki pa vsled vnane konkurence vedno ceneji. Deželna bremena nosijo tedaj vsi davkoplačevalci, zemljiški posestniki samo dobro osminko. Zaradi tega se je treba ozirati na vse davkoplačevalce, tudi na trgovce, obrtnike in hišne posestnike. Da je bilo mogoče pokriti vedno rastočo potreščino, pomagale so nam naklade na užitnino od mesa, vina in mošta, na pivo, posebno pa samostojna deželna naklada na žganje, katera je znašala lanske leto 434.000 gld. To sicer ni veselo znamenje, da se toliko žganja povzije, a rešilo je deželne finance.

Mi se ne strinjamo z veleposestniki v narodnem oziru, a v gospodarskem oziru se jih ni treba bati. Plačujejo od svojih posestev jednake davke in naklade, kakor vi, delajo samo s tujimi ljudmi in morajo tudi paziti, da izhajajo. Mnogi se živo zanimajo za povzdigo kmetijstev. Zlasti je znano o baronu Schwegelnu, kateri se nam tolikokrat predbaciva, da ni zapravljivec, ampak prav varčen gospod.

Narodni poslanci so pokazali pri mnogih prilikah, da imajo srce in razum za kmetijstvo. Poganjali smo se večkrat za znižanje železniških tarifov, o katerih je posebno temeljito poročal narodni posl. Lenarčič, sklenili smo zakon o zlozbi poljedelskih zemljišč (poroč. dr. Tavčar), zakon za ustanovitev zaklada za melioracije in javna dela po samostalnem predlogu poslanca Hribarja itd. Da je nagodba z Ogrsko

naši svinoreji pogubna, o tem smo vsi poslanci jedini, kakor tudi o mnogih drugih gosodarskih vprašanjih.

Preidem na ubogega zajca, ki ima dandanes toliko sovražnikov, a tudi protektorjev. Jaz ne spadam niti mej prve, niti mej druge. Letos je predlagal posl. vitez Langer v deželnem zboru, da se zajec izvzame iz vrste lovske divjačine v vinogradnih krajih. Poslanec Lenarčič pa je predlagal v imenu večine upravnega odseka resolucijo, s katero se deželnemu odboru naroča, da predloži v bodočem zasedanju novelo k lovskemu zakonu, s katero se zajca izvzame iz vrste lovske divjačine sploh. Ako bi se pa deželni odbor po temeljitih poizvedbah prepričal, da za tak zakon ni upanja, da zadobi Najvišje potrjenje, naj predloži načrt v smislu Langerjevega predloga. O tem zakonu bomo tedaj v prihodnjem zasedanju še govorili. Pri dotični debati se je le izražalo mnenje, da tudi še tako strog zakon zajca ne bode uničil, in da se bodo kmetovalci preveč pečali z lovom na zajce. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 17. septembra.

Mladočehi in bodoče volitve.

Izvrševalni odbor mladočeske stranke je izdal na volilce poziv, ki se bere kot nekak odgovor na izjave ministrskega predsednika in vladarja samega. Odbor pozivlja volilce, naj izjavijo, ali hočejo ukloniti svoj vrat krivici, ali pa odobravajo defenzivno taktiko dosedanjih poslancev. Čoski narod se ne bo nikdar odpovedal svojim posebnim državnopravnim pravicam, vedno bo zahteval samoupravo in enakopravnost češkega jezika na vseh poljih državnega življenja. Volilci naj izjavijo, da postopanje svojih zastopnikov odobravajo ter naj s sijajno manifestacijo za pravičnost in za pravico dokažejo, da se ne bodo udali v svojem boju nikdar in nikoli. Nemški listi menijo, da je po tem manifestu jasno, da bodo v bodoče Mladočehi postopali še ostrejšje in neizprosnejše, ter da je zategadelj absolutizem neizogiben. Angleški "Times" piše, da so razmere v Avstriji ne le za njenega vladarja in za državo, nego za vso Evropo sila težavne in naravnost nevarne. Oseba cesarjeva, ki se bo mogel opirati na uradništvo in armado, pa je poročstvo, da se odvrne tudi ta nevarnost srečno in brez škode za Avstro-Ogrsko.

Protest južnoafričanskih republik.

Deputacija Burov, ki iščejo po Evropi državo, da bi posređovala za mir, je izdala spričo Robertsovih proklamacij oster protest proti temu, da je Roberts burski republiki anektiral, ne da bi ju resnično podvrgel, ter da je proglasil vojno stanje, v katerem je smatrati vojujoče Bure za navadne zločince. Protest dokazuje, da so Angleži odklonili mirovno sodišče, ter da hočejo na vsak način uničiti ves burski narod. Toda to se ne zgodi. Buri bodo svoj boj za obstanek nadaljevali do zadnjega. V imenu pravice in človečnosti pa se obračajo Buri do vseh narodov, katerih srce bije zanje, naj jim pomorejo rešiti domovino. Protest apelira na države, ki so se vdeležile mirovnih konferenc v Haagu, naj že vendar store kaj za rešitev naroda Burov, ki so dokazali, da so svobode vredni.

Kriza na Kitajskem.

Končno je Lihungčang, pooblaščen zastopnik kitajske vlade, zapustil Šanghaj, da odpotuje v Pekin. Prej je bil še pri nemškem poslaniku pl. Mumm. Pot ga pelje najprej v luko Taku, in od ondi pojde v glavno mesto. Sedaj se torej resno začne mirovna pogajanja. Nedvomno bo zahtevala Nemčija posebno zadoščenje, kajti prav te dni se je našel morilec poslanika Kettelerja. Morilec je kitajski podčastnik, ki je izpovedal, da je ravnal na povelje visokega uradnika, a da ni vedel, koga je ustrelil. Iz te izjave je sedaj jasno, da se je vršilo vse boksarsko gibanje po iniciativi vladnih uradnikov in celo pod protektoratom členov kraljevske hiše. V Mandžuriji se je obseg ruskih operacij že jako zožil, ker je upor že malone zatrt. Mnogo čest je odrinilo v pokrajino Pečili, nekaj v Tientsin ter v luko Portarthur in Talienwan.

Dopisi.

Iz Žirov, 13. septembra. V zadnji številki "Slov. Lista" dovolil si je neki tukajšnji Šusteršičev pristaš napisati zopet

par pristnih lažij. Da je laž tam ljudem najljubši pripomoček, največje veselje pa, v listih blatiiti poštene ljudi vsakega kraja, kateri ne trobijo v njihov rog, je znano. Povod zadnjemu lažnjivemu dopisu v "Slov. Listu" dala je zadnja občinska seja. Pri tej seji je namreč večina občinskega odbora pokazala, da zna ceniti mnoga zasluge deželnih poslancev gg. dra. Ivana Tavčarja in Ivana Božiča za žirovsko občino s tem, da ju je izvolila za častna občana. To je bil pa za Šusteršičevo manjšino prehud udarec, katerega se ne more mirno pretrpeti. V dolžnost so si šteli tedaj modri naši klerikalni odborniki, poiskati si umnega dopisovalca "Slov. Lista" in "Brivca", da bi s svojo veliko modrostjo in spretnostjo v lažeh malo potipal veliko večino občinskega odbora. Dopis v "Slov. Listu" — brez glave in brez nog — pravi, da je bila občinska seja 5. t. m. To je prva neresnica; kajti seja se je vršila 4. t. m. ob 9. uri dopoludne. Nadaljna laž je, da sta dobila imenovana gospoda od 24 glasov samo trinajst. Potrudi naj se dopisovalec v občinsko pisarno in videl bode lahko zapisnik, da sta bila izvoljena s 13 proti 4 glasovi. Vseh odbornikov je sedaj le 23; od naše strani manjkaj je eden — od nasprotne pa 5. In zakaj teh 5 ni bilo? Prišli so do prepričanja, da se z vašo "politiko" ne da dalje voziti, to so pripoznali že večkrat, ne samo pri zadnji seji. Seveda pa dopisovalec ni mogel končati dopisa, da ne bi vpletel vanj osebe g. Perkota, ki je že nad jedno leto proč iz Žirov in je le slučajno prišel dan pred občinsko sejo v Žiri, mudivši se dalj časa v bližnjih Poljanah. Kaj mislite, da mu bode vi prepovedovali gotove vasi, kamor ne bi smel prihajati? Zelo se motite! Če mu niste mogli z različnimi tožbami in denunciacijami priti do živega, ko je služboval kot vesten učitelj pri nas, mislim, mu ne bode kaj tacega tudi sedaj mogli storiti in pisarite v "Slov. List" ali v "Brivca" o njem, kar hočete. Vedite pa dobro, da je večina občinskega odbora sama od sebe imenovala gg. dra. Tavčarja in Božiča in ni rabila pri tem nikakega pomočnika, kajti ne mislite, da so naši odborniki tako nevedni, da ne bi vedeli, kdo izmed deželnih poslancev je občini največ koristil, in da morajo takemu hvaležni biti. Pa vsaj ste pri seji sami povedali, da i vi dobro veste, da sta imenovana gospoda mnogo koristila žirovski občini; večkrat pa ste se tudi sami že obrnili do njih s to ali ono prošnjo, dobro vedoč, da sta v stanu tudi nam koristiti ter pomagati. "Mislili smo, da bo nastal mir", pišete. Da, mislili smo mi, da se bodo vaši razburjeni duhovi vendar pomirili, videč, da tako ne gre dalje. A zastoj. Vi hočete imeti še vedno napeto strankarstvo, zato ga imejte; a vedite dobro, da manjšina še nikdar ni gospodovala čez večino. Povedali bi vam lahko še kaj več, kako n. pr. lepo vaša društva napredujejo, mej tem, ko se vi pečate le s takimi brezuspešnimi rečmi, a za danes naj zadostuje, ker nas bode morda vaš premodri literat v kratkem k temu prisilil v kakem "Slov. Listu" ali "Brivcu".

Otvoritev I. slov. umetniške razstave v Ljubljani.

V soboto točno ob 12. uri se je otvorila v veliki dvorani "Mestnega doma" prva slovenska umetniška razstava. Otvoritev so se vdeležili spričo majhnega prostora le povabljeni odličnjaki, katere je sprejemal odbor ter jih pozdravil društveni predsednik, gosp. cesarski svetnik Iv. Franke. Kot zastopnik njegove ekscelence g. deželnega predsednika, ki je bil službeno zadržan na Dunaju, je prišel gospod dvorni svetnik grof Schaffgotsch z vladnim tajnikom gosp. Haasom; kot zastopnik prevzvišenosti g. knezoškofa je prišel g. Smrekar. Dalje so prišli ekscelence g. fml. vitez Höchsmann pl. Hochsan, g. dvorni svetnik dr. Račič, g. deželni glavar pl. Detela, gosp. župan Hribar, g. podžupan dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, g. predsednik trgovinske zbornice Kušar, predsednik mestne hranilnice Petričič, zastopniki raznih društev in časopisov, odposlanca hrvatskega umetniškega društva, gospoda kipar Valdec in pisatelj Plavšič ter več odličnih dam in gospic.

Predsednik umetniškega društva, g. cesarski svetnik prof. Franke je v svojem nagovoru pozdravil vse goste, naslikal kratko

stremljenje umetniškega društva ter naglašal, da se mora odbor zahvaliti za posebno pomoč pri prireditvi te razstave slavnemu deželnemu odboru, zlasti pa mestni občini, ki je dala društvu na razpolago dvorano "Mestnega doma". Nato je izpregovoril g. dvorni svetnik grof Schaffgotsch takole:

Njegova prevzvišenost gospod deželni predsednik mi je naročil, naznaniti častitemu društvu, da zelo obžaluje, da ni mogel odzvati se uljudnemu povabilu k današnji razstavi, ker je zadržan na Dunaju vsled uradnih opravil.

Čast mi je torej, v njegovem imenu srčno pozdraviti cenjeno društvo in čestitati gospodom, ki so že zdaj, po preteku le jednega leta po ustanovitvi svojega društva storili ta velevažni korak na poti pospeševanja lepih umetnostij. Gojim iskreno željo, da naj bode današnja razstava imela polen uspeh, in da se bodo s časom tudi prirejale druge in večje redne razstave.

Od današnjega dneva naj se pričena nova, plodonosna doba krepkemu in svobodnemu razvoju raznovrstnih domačih umetnostij.

Gosp. predsednik je prosil g. dvornega svetnika, naj blagovoli sporočiti g. deželnemu predsedniku društveno zahvalo za njegovo čestitko ter prošnjo, naj ostane društvu i nadalje naklonjen. Nato je imel gosp. župan Hribar naslednji govor:

Gospoda moja! Ko sem slišal, da je odbor "slovenskega umetniškega društva" sklenil prirediti umetniško razstavo, tedaj me je — kakor mnogo drugih — obšlo neko čuvstvo bojazni. Saj je res, da nas je doba zadnjih tridesetih let, v katerej je narod naš prizadeval si, postati deležen splošnega svetovnega napredka, kolikor toliko seznanila z najplemenitejšima strokami božanske umetnosti: s slikarstvom in kiparstvom; premalo pa smo poznali delovanje svojih rojakov umetnikov, da bi bili zamogli misliti na razstavo njihovih del.

Toda glejte, razstava je danes gotova in sicer razstava, ki je v čast našej domačej umetnosti. Res, da je ta razstava priredila se v skromnih razmerah; a pomisliti je potreba, da se vse naše življenje giblje v takih razmerah. Mi Slovenci nimamo kronanih glav in ne plemenitih, za umetnost gorečih mecenov, ki bi podpirali domačo upodabljačo umetnost tako, kakor se je to godilo v drugih, srečnejših, dasi semtertje ne mnogoštevilnejših narodih. Niti povprečnega blagostanja, tega predpogoja za procvitanje lepih umetnosti, ni med nami. Zato bode pa temeljitejši ogledovalec razstavljenih umotvorov semtertje takoj izprevidel, da so ustvarjeni bili zaradi ljubega krukha.

Naravno je o takih razmerah, da nebeška poezija, katere oživljajoči dihi bi se moral poznati na vsakem umotvoru, v mnogokaterem slučaju ni božala s zefirno svojo desnico vročega, za vsakdanji kruh skrbčega čela umetnikovega. Vendar pa se more reči — in veseli me, da mi je prilika to naglasiti — da prirojena nam marljivost in našemu narodu lastna žilavost tudi na tej razstavi slavi trumfe. Kolikor je nedostajalo podpor in vzpodbuje, toliko ste nadomestili imenovani lastnosti, katerima se je pridružilo še navdušenje za stvar. Navdušenje pa do neke meje rodi poezijo, in zato se tudi le-te nebeške tolažilke na prvi slovenske umetniške razstavi pogrešalo ne bode.

Gospoda moja! Velecenjeni gospod predsednik vam je v kratkih potezah povedal, kako je do razstave prišlo. Tudi težav je bilo premagati. In srečno so premagane. Čestitati je na tem njemu, odboru slovenskega umetniškega društva in pa umetnikom, ki so radovoljno se odzvali njegovemu pozivu. Podali so nam sliko in priliko svojega delovanja; podali mogočnost spoznati, kako zna slovenska roka voditi čopič in dleto. Pred sabo vidimo sodobne plodove slovenske upodabljače umetnosti in ako družega ne, zamoremo vsaj tolažilno reči: eppur si muove! Srečnejši časi naši bodo srečnejši rod. Takrat bode pa slovenska umetnost iz sedanjih skromnih, a pri vsem tem častnih početkov povzdignila se k večje veljavi in slavi, katere oznanjevalka je prva slovenska umetniška razstava, ki jo s tem proglašam za otvorjeno.

G. deželni glavar pl. Detela je izrazil svoje veselje, da stopajo slovenski umetniki pred javnost s toli lepo razstavo. To je nov, velik napredek na polju domače kulture.

^{*)} Opazka poročevalca: Država je imela leta 1896. dohodka od tobaka 90 mil., od zemljiškega davka pa 30 mil.

Izražajoč željo, da bi imeli društvo in razstavljali najboljši uspeh, je izrekel g. dež. glavar nado, da bo ta razstava začetek lepše bodočnosti slovenske umetnosti.

Stem je bila otvoritvena slavnost končana, in gostje so si ob spremstvu odbor-nikov ogledali razstavo. Splošno se je priznavalo, da je razstava za naše razmere prav bogata in velezanimiva. Aranžerji gg. slikarji Grohar, Strnen, Jakopič, Vesel, g. profesor Mis in g. stavbni svetnik Duffe so dali razstavi najmišnejše lice. Omeniti pa treba še prav posebno priznalno vilo narodno tврdka J. J. Naglas, ki je z redkim okusom in s fino eleganco opremila razstavo s najlepšimi preprogami in dragocenimi mobilijami. Kakor že večkrat je tврdka J. J. Naglas tudi tu dokazala, da se more kosati s prvimi etablissementi svoje stroke. Vse priznanje pa zasluži tudi gosp. mestni vrtnar V. Heinic, ki je izborno aranžiral vse dekoriranje z zelenjem in s cveticami. Po zaslugi g. Naglasa in Heinica se razstava tudi zunanje prezentira tako, da dela vso čast mlademu, a že velezaslужnemu umetniškemu društvu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. septembra.

— Osebnosti. Deželni predsednik baron Hein se je povrnil z Dunaja. — Gimnazijski profesor v Novem mestu gosp. Leopold Koprivšek je šel v pokoj. — Inženir pri deželni vladi v Ljubljani gosp. Karol Grünhut je poklican v ministrstvo notranjih del na službovanje. Premešeni so davčni uradniki gg.: kontrolor Ivan Jereb iz Novega mesta v Žužemberg, kontrolor Alojzij Mušič iz Trebnjega v Novo mesto, pristav Albert Rooss iz Novega mesta v Kostanjevico, kontrolor Alojzij Strmole iz Žužemberka v Trebnje in pristav Ivan Perhac iz Kostanjevice v Novo mesto.

— Občinski svet ima jutri, v torek ob 5. uri popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o razpisu finančnega ravnateljstva v zadevi pobiranja državnih davkov in priklad; o dopisu deželne vlade v zadevi pogodbe glede prostorov, ki so v Zatiškem dvoru najeti za ces. kr. obrtno strokovno šolo; o prošnji Nabernikovih dedičev za odpisno dovoljenje glede sveta za podaljšavo Hilšerjevih ulic; o prošnji Ivana Föderla za preložitve prostora, na katerem se na Kernu dobiva led za mestne ledenice; o prošnji Marije Jarčeve za odprodajo neke parcele; o prizivu Friderika Bürgerja in drugih v zadevi prispevka za napravo trotoarja; o dopisu delniške družbe za plinovo razsvetljavo v Ljubljani glede imenovanja zastopnika mestne občine za upravni svet te družbe; o oddaji službe klavničnega oskrbnika in o uredbi prejemkov mestnima živinodržavnikoma; o imenovanju okrajnega predstojnika za Barje; o imenovanju dveh zastopnikov v odbor meščanske godbe; o skotraciji mest. blag.; o popravah pri mest. kopališču v Kozelji in o prošnji najemnika za delni popust najemščine; o dopisu deželne šolskega sveta v zadevi napisov pri mestnih nemških ljudskih šolah; o dopisu deželne vlade v zadevi ureditve najemščine za nekatere objekte pri mestni topničarski vojašnici; o dopisu županov o zadevi tlakovanja Prešernovih ulic; o prošnji Ivane Grossmanove za podporo zase in za njena otroka; o uredbi električne železnice v Prešernovih ulicah; o zahtevi hišne posestnice Josipine Selanove, da se ji da odškodnina zaradi zazidanja Starinarske steze; o oddaji del za napravo obrežnih zidov ob obeh straneh gradečega se cesar Frano-Jožefovega mostu; o delovanju „Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva“ in njega prošnjah za napravo hidranta v Lattermannovem drevodu, za napravo telefonske zveze, da bi se v „Mestnem domu“ nastanjenim gasilcem privolilo brezplačno stanovanje in razsvetljava; o prošnji hišnih posestnikov v Ravnikarjevih ulicah in Zaločarjevih ulicah v Vodmatu, naj bi se preskrbel voz za odvažanje smeti iz hiš teh ulic; o magistratovem nasvetu, da se razsvetli cesta na južno železnico; o prošnji delniške družbe Siemens & Halske za podaljšanje obroka, do katerega se ima otvoriti električna železnica; o oddaji službe mestne blagajnice kontrolorja; o nagradi za stavbno vodstvo pri mestni kopelji.

— Državnozbornske volitve na Primorskem so tudi že razpisane in se bodo

vršile na Goriškem in v Istri iz pete kurije dne 3. januarja, iz kmetijskih občin dne 9., iz mestnih občin dne 11., iz trgovskih zbornic dne 12. in iz veleposestva dne 14. junuarja. V Trstu bo volila peta kurija dne 3. januarja, mesto dne 9., 11. in 13., trgovska zbornica pa 15. januarja.

— Spomini na katoliški shod. „Slovenec“ priobčuje v abecednem redu došle brzojavne pozdrave katoliškega shoda. Priobčil je že vse brzojavke, kar jih je došlo iz Djakova. Mnogo jih ni; vseh skupaj jih je šest. A zaman smo mej njimi iskali pozdrava vladike Strossmayera. Strossmayer, jeden največjih in najslavnejših škofov katoliške cerkve, ni pozdravil ljubljanskega katoliškega shoda. Brez dvoma ga nalašč ni pozdravil. To govori cele knjige in povse več, kakor bi mi mogli povedati, ko bi celo leto pisali o katoliškem shodu. — Na shodu so različni govorniki zatrjevali, da se je sklical zategadelj, ker je vera v nevarnosti. Vera torej peša. Nasprotno pa je škof Trobec povedal, da je bil veliko po svetu, da je prehodil razne države, da pa nikjer ni videl toliko verske gorečnosti kakor na Kranjskem. Kdo ima zdaj prav? Če ima škof Trobec prav, potem vera pri nas ni v nevarnosti in katoliški shod ni bil potreben; če pa je vera pri nas v nevarnosti, potem mora biti škof Trobec jako kratkoviden in nerazumen gospod, ker vidi stvari, ki jih na Kranjskem ni. Da, zdi se nam, da škofu Trobecu res ni verjeti, in da je vera v veliki nevarnosti, zakaj to povedali so možje kakor dr. Šusteršič, Vencajz in dr. Schweitzer, torej možje, ki se na verske reči bolje razumejo, kakor deset ameriških škofov, če tudi ima njihovo versko prepričanje zelo praktičen značaj. — Pobožni ljudje v Ljubljani so bili za časa katoliškega shoda v velikem strahu, da „zdej“ Ljubljani pet let ne bo maše, ker so duhovniki naročili godbo in jo vlačili po celem mestu, da si škof za letos vsako godbo prepovedal. To je več kakor čudno! Na deželi ne sme biti godbe, v Ljubljani pa so duhovniki in mešnarji in svedci imeli godbo, in marširali za njo podnevi in ponoči. In ta godba je celo škofu pod oknom svirala, ne da bi se bil škof spomnil svoje prepovedi! — Na zabavnem večeru v „Meščanskem klubu“ je mej drugim govoril tudi finančni komisar Janežič, jeden tistih mož, ki so nam lahko hvaležni, da smo včasih tudi prizanesljivi. Jedro njegovega govora je bilo, da gre dandanes hudo za denar, sicer pa je obširno razpravljal o — kurjih očesih. „Slovenec“, iz katerega pa nismo natančno spoznali, ali je Janežič primerjal duhovnike črevljarjem ali kurjim očesom, pravi, da je ta možiček povedal še več takih lepih misli. Škoda, da Janežičev govor ni v celem obsegu zagledal belega dne. Moral je biti znamenit. „Slovenec“ pravi namreč, da je g. Povše imel „res prekrasen govor“, ali iz Povšetovega govora ni priobčil nobene besede, zanj ni imel prostora, za Janežičeva razmotrivanja o kurjih očesih pa ga je imel. „Slovenec“ sploh o nobenem govoru tistega večera ni poročal tako obširno kakor o Janežičevem. To kaže, da je bila Janežičeva „lepa misel“ o kurjih očesih najznamenitejši in najduhovitejši pojav tistega večera, in da je obudila največ pozornosti. Tem našim klerikalcem se menda delajo že v možganih kurja očesa!

— Tednik „Der Süden“, ki hoče veljati kot nekako glasilo slovenskih državnih poslancev in se vedno vsiljuje zlasti somišljenikom narodne napredne stranke, prijavlja v zadnji številki članek o katoliškem shodu. Ta članek v listu, ki hoče biti nevtralen glede naših domačih razmer, je naravnost škandal, in mislimo, da ima izvrševalni odbor naše stranke naravnost dolžnost, posvetiti temu članku nekoliko pozornosti.

— Akademija slovenskega umetniškega društva je uspela v soboto tako v gmotnem kakor v moralnem oziru prav dobro. Daljše poročilo smo morali odložiti za jutri.

— Prešernova slavnost v Kranju. Včeraj se je vršila v Kranju Prešernova slavnost. Ki se je obnesla vseskozi prav lepo. Dopoldne je bila slovesna sv. maša, na to poset Prešernovega groba, ob 11. se je razkrila spominska plošča na hiši, v kateri je Prešern umrl, ob 12. je bil pri gosp. P. Mayru banket, popoldne pa na korist

Prešernovemu spomeniku v „Zvezdi“ ljudska slavnost. Zvečer je bil v čitalnici ples. Več jutri.

— Boj za občino vipavsko, ki je trajal toliko časa, je dobojevan. Občinski zastop vipavski se je naposled konstituiral in je izvolil županom trga vipavskega gosp. Antona Hrovatina ml., sina prejšnjega zaslužnega in od klerikalcev skrajno podlo preganjanega in obrekovanega župana, za občinske svetovalce pa so bili izvoljeni gg. Ivan Lekan st., Jos. Žvokelj, Ivan Mesesnel, Ivan Ferjančič in Štefan Rehhar. Živela narodna in napredna Vipava in nje sinovi!

— Umor. Dne 15. t. m. našli so blizu vasi Lazec občina Draga s smrečjem in steljo pokrito truplo neke ženske. Razen velike rane na vratu, katera ji je bila najbrže z orožjem prizadeta, ni bilo opaziti težkih telesnih poškodb. Po obrazu je niso mogli takoj spoznati, pač pa se je po obleki in novih škornjih dognalo, da je 22letna hči Petra Modica, trgovca in posestnika v Dragi. Pogrešali so jo že tri tedne. Bila je omožena, ženska lepe, srednje postave ter zapustila 1 leto starega otroka. Umor se je izvršil baje že koncem avgusta, toraj v času, ko so bile v Cerknici vojaške vaje. Šla je moža obiskat, kateri je bil takrat tudi pri vajah in bila domu grede napadena. Kdo je storil ta grozni zločin, pokazale bodo preiskave. Komisija je že prišla na lice mesta.

— Društvo „Narodni dom“ v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo, dne 23. septembra t. l. tombolo v prostorih gosp. L. Hubada ml. Začetek ob 3 uri popoldan. Po tomboli prosta zabava s petjem in godbo, ter zažiganjem umetnega ognja. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo „Narodnega doma“, radodarnih dobitkov in obilne udeležbe najljudneje prosi odbor.

— Varstvo na meji. Meja proti Italiji je zaradi cesarjevega prihoda v Gorico zastražena. V Červinjanu na primer ima komisariat, ki je postavljen ob meji, premnogo posla. Vsi, ki se pripeljejo ali odpeljejo, so pod strogim nadzorstvom, izprašuje se jih in pregleduje, ter ako kdo nima v redu vseh dokumentov, pa ga pahnejo v luknjo. Orožniki, financarji in pa kmetje, plačani v to svrhu, prevahajo vse obmejne kraje, ceste in polja tako, da ne more nikdo neopazovan čez mejo. Slično je tudi drugodi ob meji. To vse je gotovo jako značilno.

— Ogenj. Na Praprotni polici je dne 13. t. m. gorelo pri Antonu Mačku. Škoda znaša 2300 gl. Maček je bil zavarovan.

— Nevarni tat Milečki je danes od 16. na 17. ponoči iz zapora v Radovljici skozi predor zidu ušel.

— Deželni odbor Kranjski oddajal bo meseca oktobra t. l. biko plemenjake cikaste in sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje je vložiti do 6. oktobra t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani in vsaki prošnji je priložiti 20 K., katere zapadejo, če prosilec neče prevzeti odkaznega mu bika.

— Na večerjo je povabil v soboto zvečer neki vlakovodja bivšo natakario Terezo Ocvirk s Teharjev pri Celju, katera pa je to priliko porabila in mu ukradla denarnico s 60 kronami in se potem z neko pretvezo odstranila. Ko je vlakovodja hotel plačati, je opazil, da je okraden. Danes zjutraj je detektiv Marijo Ocvirk izsledil in jo aretiral.

— Tatvina. Delavcu Jerneju Poženelu v Konjušnih ulicah št. 11 je neki postopač ukradel dva para črevljev. Postopač je že pod ključem.

— Na tla podrl je neki vojak kolesar v soboto zvečer na sv. Petra cesti z bicikljem dekle Marijo Trampušovo, ki je nesla čez cesto dve steklenici brinovca. Steklenici sta se ubili in se je brinovec razlil po cesti.

— Izgubil je v soboto popoldne neki gospod na poti od Marije Terezije ceste po Dunajski cesti do južnega kolodvora pet petakov.

— Premeten trgovec s kokoši. V soboto popoldne je pripeljal neki voznik v kurnikih kokoši na Dolenjsko mitnico. Na Ocvirkovem dvorišču so se sprehajale kokoši, in ko je voznik to zagledal, dejal je, da so njemu ušle iz kurnika in je dve kokoši in jednega petelina ujel, vtaknil v kurnik, in potem odšel z njimi proti Trstu.

— Izgred so provzročili včeraj zvečer v Konjušnih ulicah vojak 27. pešpolka in civilisti. Eden vojak je potegnil bajonet. Do pretepa ni prišlo, ker so se prepiralič popred pomirili.

— Pobegnil je v soboto prisiljenec cigan Jakob Brajdič iz Mirne peči, kateri je kopal kanal na Zaloški cesti.

— Fantje stekli so se danes ponoči pri Francetu Čerinu v Bizoviku, in je v pretepu neki Jakob Bricelj sunil z nožem Franceta Lampiča in Ivana Pavčiča. Slednjega so pripeljali v deželno bolnico.

— Nezgoda. V soboto je ponesrečil pri gradbi železniškega mosta na Barji delavec Janez Pajhel. Traverza mu je padla na desno nogo in mu odtrgala palec.

— Corrigendum. V poročilu o volilnem skodu v Ribnici št. 211 na 2. strani naj se čita mesto besedice „na 30.000 gl.“ pravilno nad 20.000 gl.

* Novo delo grofa Tolstega. Grof Leo Tostoj je baje na smrt bolan, a v kratkem izide novo njegovo delo „Moderni sužnji“. Tolstoj je napisal neko izjavo o delavskem vprašanju. A cenzura mu je spis zaplenila. Sedaj je povil Tolstoj svoje nazore v beletristično obleko ter izda spis v Moskvi. Ker je spis v smislu najnovejše socialne struje ter se poteza za delavstvo, izide delo seveda zopet obrito in ostrizeno. No, delo izide v celoti v inozemstvu.

* Jutranje gledališke predstave so začeli dajati v pariškem „Comédie Française“. Obnesle so se izvrstno. Igrajo se igre najboljših domačih pisateljev. Vprizarjajo se tudi večji odlomki ter se deklamujejo pesmi.

* Sultan v nevarnosti? Sultanov zdravnik je zasledil baje ob sultanovem jubileju zaroto proti vladarju, katero vodi neka dama, a pripada jej 118 odličnih oseb. Baje so zaprli vse zarotnike, ne da bi se bili o resnici prepričali. Bržčas so dobili v pest zopet nekaj Mladoturkov.

* Morska kača. „Amerikanski Slovenec“ poroča z 14. m. m.: Danes se je prikazala pri Kingstonu prava morska kača. Ljudje so jo opazili, ko je dala svojo grozno glavo iz vode. Pravijo, da je oblika njene glave telečja, njene oči so bistre in ognjene, na vsaki strani gobca pa ima velike goste brke. Glava in vrat ima sivo barvo. Kača je jako hitra plavalca. Najbrže pa je to kaka velikanska morska jegulja. Po našem mnenju pa je bila najbrž kaka — časnikarska rasa.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. septembra. Obelodanjena izjava izvrševalnega odbora mladočeške stranke ni, kakor trde nemški listi, te stranke volilni oklic, nego le poziv na priprave za volitve. Volilni oklic izide pozneje in prinese ves program stranke. Tudi trditev nemškega časopisja, da se s tem pozivom zapri-segajo volilci na obstrukcijo, je neosnovana, ker se v celem pozivu o taktiki sploh nič ne govori.

Dunaj 17. septembra. Tudi v Bukovini so že razpisani termini za državnozbornske volitve.

Praga 17. septembra. Bivši načelnik mladočeškega kluba Engel pravi v svojem organu, da se mora novim češkim poslancem v taktičnem oziru pustiti popolna svoboda.

Draždane 17. septembra. Princ Albert Saski, brat nadvojvodinje Josipine, soproge nadvojvode Otona, je na potu iz Pillnitsa v Woltan padel z voza in se ubil.

Belgrad 17. septembra. Od dobro poučene strani se poroča, da hoče kralj dne 24. t. m., na god kraljice Drage, pomilostiti zadnje obsojence, ki so radi atentata na Milana še v zaporu, mej njimi tudi polkovnika Nikolića.

Belgrad 17. septembra. Neki člen bivšega Gjorgjevičevega ministrstva obeta senzacionalnih razkritij o Kneževićem atentatu na Milana. Doka-zati hoče baje, da je neki v Bukareštu živeči ruski politični agent naročil ta atentat. Bržčas se pripravlja od znane strani nova spletkarja, da bi se motilo prijateljsko razmerje mej Rusijo in Srbijo.

**Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji
Loki se dobiva**
ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rade
Frlan, katera ohrani zobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-2 m. Srednji vlačni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
15.	9. zvečer	742-6	13-9	sl. zahod	jasno	0-0 mm.
16.	7. zjutraj 2. popol.	743-0 742-0	9-5 21-5	brezvetr. sl. jzhod	megla del. oblak.	0-0 mm.
17.	9. zvečer 7. zjutraj 2. popol.	742-5 743-6 742-2	14-4 10-7 20-3	sl. zahod sl. jug sl. svzhod	jasno megla del. oblak.	0-0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 15-3°
in 15-1°, nor nala: 14-9° in 14-8°.

Dunajska borza

dne 17. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-85
Skupni državni dolg v srebru	97-30
Avstrijska zlata renta	118-45
Avstrijska krona renta 4%	97-85
Ogrska zlata renta 4%	115-05
Ogrska krona renta 4%	90-80
Avstro-ogrsko bančne delnice	1711-
Kreditne delnice	661-75
London vista	242-05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-27-1/2
80 mark	23-66
80 frankov	19-31
Italijanski bankovci	90-40
C. kr. cekini	11-44

V svojem in v imenu svojih otrok
in sorodnikov javljam potrjim srcem
prežalostno vest, o smrti svojega pre-
ljubljenega soproga, gospoda

Hermana Mally

kateri je danes ob 2. uri zjutraj po krati
in mučni bolezni mirno v Gospodu
zaspal.

Pogreb bo v soboto, dne 15. t. m.
ob 8. uri zjutraj.

Nepozabni, bodi priporočen v blagi
spomin in molitev!

Sp. Idrija, dne 13. septembra 1900.

Helena Mally roj. Lipah
soproga.

Rezi, Herman
otroka.

(1909)

Domač učitelj

z zmernimi zahtevami, ki je že poučeval,
se išče v nemško rednino za učenca IV. a
razreda gimnazije v Ljubljani.

Nemška vprašanja pod „Hauslehrer“
v Kranj, poste restante. (1912-1)

Dve meblirani sobi

vsaka zase in s posebnim vhom, jedna
večja na Vodnikov trg, druga manjša
v Študentovski ulici, se oddata ta-
koj. — Več se izve v Študentovskih
ulicah šte. 2. v II. nadstropji. (1908-2)

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

**Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Aussee, Isil, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Ga-
stein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd,
Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vire, Heib, Francove vire, Karlove vire, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vire, Heib, Francove vire, Karlove vire,
Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zve-
čer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-
Kropo. — **Proga v Novomesto in v Kočevje.**
Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5
m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Priloh
v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob
5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak s Dunaja via
Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra,
Isila, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz
Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoludne osonni vlak
s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta,
Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osonni vlak s
Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni
vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Bu-
dejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20
min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz
Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m.
popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Od-
hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7.
uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6.
uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih — **Priloh v Lju-
bljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m.
zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (1305)

Spoštovanim občinam, posebno pa
tudi vsem rudniškim delavcem uljudno
naznanjava, da sva **otvorila**

gostilno v Podkrajju št. 24

kjer se bodeva potrudila svoje cenjene
goste zadovoljiti z dobrim vinom
in pivom ter ukusnimi gorkimi
in mrzlimi jedili. (1889-2)

Za mnogobrojni obisk se priporočava

z velespoštovanjem

Josip in Marija Zupini
v Zagorji ob Savi.

Umetniška razstava v „Mestnem domu“ vsak dan od 9. dopoludne do 4. popoldne.

V službo sprejme se takoj

trgovski pomočnik

špecerijske stroke, kateri je zmožen sloven-
skega in nemškega jezika v govoru in pi-
savi, pri

Urban Weber nasl. v Zalem logu
pošta Železniki. (1862-4)

Novo! Novo!

V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna
razsvetljevalna vpljava.

Podobe v naravni velikosti.
Originalni posnetki.

Nov

interesanten in komičen program.

Razen tega

interesantni in izredno komični prizori.

**Predstave vsak dan, in sicer ob ne-
deljah in praznikih ob 3., 4., 5., 6., 7.
in 8. uri zvečer, ob delavnikih ob 4.,
6. in 8. uri zvečer.**

Cene: I. prostor 30 kr., II. prestor 20 kr.
Otroci in vojaki iz moštva plačajo polovico.

Programi se dobé pri blagajni.

Velespoštovanjem

F. J. Oeser.

(1905-2)

Koncipijenta

sprejmeta takoj (1904-2)

odvetnika dr. Josip Abram

in dr. Otokar Rybář

v Trstu.

Izvršilna prodaja.

V petek, dné 21. kimovca 1900, ob 9. uri dopoludne
prodajale se bodo v Studencu (Brunndorf) izvršilnim potom **Angelo Alta-jeve**
premakljive reči, in sicer:

**opeka, različne priprave za opekarnico, vozovi, 1 konj, 1
krava, 1 vol, 1 decimalna tehtnica, žito, 1 parni stroj**
(lokomobila) na 4 kolesih.

Kupci imajo položiti kupnino takoj v gotovini; pod tretjino cenila se ničesar ne
prodaja. (1913-1)

Fino, skoro novo kolo

se zelo ceno prodaja.

Več se izve v Dalmatinovih ulicah
št. 1. pri A. Štebi. (1896-2)

Pouk

v glasovirju po metodi Glasbene Ma-
tice (po več učencev v eni uri) daje
Marija Elsner, Wolfove ulice št. 12
II. nadstr. levo. (1897-2)

Sprejme se

stalni paznik

z dobrimi spričevali. Prednost imajo pen-
zionisti.

Več se pove v pisarni g. Deghenghi-ja
v hiši g. Kneza. (1911-1)

Kot

učitelj nemščine

vsprejme se

sedmo- ali osmošolec.

Ponudbe pod „Modrost“ na upravni-
štvo „Slov. Naroda“. (1915)

Dva dijaka

iz nižjih razredov sprejme na hrano
in stanovanje

Marija Markon (1907-2)

Dunajska cesta št. 14, na dvorišču.

Išče se inteligen ten restavratér

za novo, elegantno opremljeno re-
stavrarijo v hotelu „Evropa“ v Pulji.

Zahteva se zmožnost slovenskega in nem-
škega jezika in kavejco 500 gld.

Restavrarija se odpre začetkom
meseca oktobra t. l. Točilo se bode samo

pivo iz meščanske pivovarne v Plzinu.
Reflektantje naj se obrnejo do **Vilma**
Gruma v Pulju, kateri jim bode dal potrebna
pojasnila. (1882-3)

Učne knjige

za vse šole
kakor tudi

vse druge šolske *
*** potrebščine**

priporoča

(1880-3)

L. Schwentner

knjigotržec, Dvorski trg št. 3.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, broširanih in v močnem vezu po
najnižjih cenah. (1881-3)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastonj.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-3)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.